

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Negriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

26

BİRİNCİ KANUN 1939

S A L I

Numara : 115 Sene : 1
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Berlinle Moskova arasında mühim gizli görüşmeler!

Ihtikâr komisyonu bugün toplandı

Gıda maddelerindeki
sebepsiz fiyat yükselişi
tetkik ediliyor

Gıda maddesi satan bütün toptancılar
yarın komisyonda toplanacaklar

Ihtikâr komisyonu kısa bir fasladan sonra bugün saat 15 de
mimtaraka Ticaret Müdürlüğünde yeniden toplantılara başlamış-
tır. Komisyon. Ticaret Vekili Nazmi Topcuoğlu'nun direktiflerine
uyarak çalışmalarını daha müessir bir şekilde sokacaktır.

İlk olarak gıda maddele-
rindeki sebepsiz fiat yükse-
lişleri esaslı surette tetkik edile-
cektir. Gıda maddesi satan bütün
toptancı tüccarlara haber veril-
miş ve yarın komisyon toplantısı-
na gelmeleri bildirilmiştir. Kendi-
lerinden gıda maddelerindeki fiat
yükselişinin sebepleri sorulacaktır.
Bundan sonra lâzımgelen tedbirler
alınacaktır.

Gıda maddelerinin tetkiki bitin-
ce, sırasıyla bütün tüccarlar, grup-
lar halinde, komisyona davet edi-
leceklerdir.

Son tedbirler üzerine toptancı-
lar birçok maddelerin fiyatında u-
fak tefek tenzilat yapmışlardır. Fa-
kat perakendeciler hâlâ eski yük-
sek fiyatlara mal satmaktadırlar.

Manifatura geçitlerinde yapılan
tenzilatın da küçük perakendeci
esnaf tarafından hiç nazarı itiba-
ra alınmadığı görülmektedir. Alâ-
kadarlar bu gibi hareketlere karşı
kat'i tedbirler alacaklar, sıkı ve
devamlı kontroller yapacaklardır.

Mektepliler arasında

«ATATÜRK» KOŞUSU

Yarın saat 15 te
Taksimde yapılıyor

İstanbul mektepleri spor bölgesi
tarafından tertib olunan (Atatürk)
koşusu yarın yapılacaktır. Mektep-
ler arası kır koşularına iştirak e-
den her mektep, bu koşuya 15 ko-
şucuyla iştirak edecektir. Koşuya
saat 15 de başlanacaktır. İştirak
edecek talebeler Taksim orta mek-
tebinde toplanacaklardır. Parkur,
cumhuriyet âbidesinden Harbiye-
ye, gidis geliş suretile tamamlana-
caktır.

Sovyet Rusya İskandinavya devletleri üzerine tazyik yapması için Almanya'ya müracaat etti

3 üncü sayfamızda göreceğiniz veçhile, Pariste çıkan "Or-
dre" gazetesi, Hitlerle Stalin arasındaki münasebetlerde bir de-
ğişiklik olmak üzere bulunduğunu kaydetmektedir. Diğer taraf-
tan, yine bir Fransız gazetesi olan "Oeuvre" de meşhür Fransız
siyasi muharriri Madam Tabouis, Berlin'den aldığı aşağıdaki habe-
ri bildiriyor:

"21-22 Kânunuevvel gecesi Berlinle Moskova arasında çok mühim
gizli görüşmeler olmuştur. Bu görüşmeler, Moskova'dan Politbüro-
nun verdiği karar üzerine yapılmıştır. Politbüro'nun bu toplantısında
Sovyet hükûmeti, Skandinav devletleri üzerinde bütün nüfuzunu lera-
etmesi için Almanya'ya müracaata karar vermiştir.

Sovyetlerin Berlin'den istedikleri yardım, Almanyanın İsveçten
bahri üsler talebinde bulunarak bu memleketi tazyik etmesidir. Bu-
nunla beraber, Almanyanın bu müracaate henüz ne cevab verdiği ma-
lûm değildir.

Madam Tabouis bu haberi verdikten sonra, Rusyanın, Finlândi-
yayı istilâya muvaffak olamadığını, bunun için Almanyanın tazyiklen-
den istifadeyi düşündüğünü yazıyor, fakat Almanyanın Rusyanın bu
talebini müspet bir şekilde karşılamıyacağı fikrini ileri sürüyor. Zi-
ra, "Almanya Rusya ile ancak kendi arzusunda muvaffak olmak için
anlaşmıştır, halbuki bugün Stalin ondan yardım istemektedir.

Bir istatistik Uç harp ayında, İngilte- re Fransadan daha fazla zayıf vermiş

Paris, 26 (A. A.) — Fransız
kuvvetleri, 30 ikinciteşrin tarihine
kadar 1434 kişi kaybetmiş olduk-
ları halde İngilizlerin zayıfı 2511
kişiyi baliğ olmuştur.

Bu rakamlar hakkında müteale
serdeden Fransız büyük umumi
karargâhı erkânından bir zat, bu
rakamların Alman propaganda-
sının şimdiki harbin bütün yükünü
Fransanın yüklenmiş olduğu sure-
tindeki iddialarına karşı çok iyi
bir cevap teşkil etmekte bulundu-
ğunu beyan etmiştir.

İngilizlerin zayıfı, muhtelif
kuvvetler arasında:
Ordu: 3 telef, kaza eseri ola-
rak.

Donanma: 2070.
Tayyare: 438.

Hava faciası Bir İtalyan tayyaresi düşerek yandı

İçinde bulunan yedi kişi
kömür haline geldi.
Londra, 26 (Radyo) — Rabat.
dan bildiriliyor:

İtalya - Britanya arasındaki
hava hattını açmak üzere Roma-
dan hareket etmiş olan İtalyan
hava yolları tayyaresi dün Fran-
sız Fasında yere düşmüş ve kâ-
milan yanmıştır. İçinde bulunan
3 tayyareci ve 4 İtalyan gazete-
cisi kömür haline gelmişlerdir.

DÜN GECE FINLANDIYA ÜZERİNDE 100 Sovyet tayyaresi dolıştı

Helsinki, 26 (A. A.) — Röyter
ajansı bildiriyor:

Dün gece Finlândiya üzerinde
100 Sovyet tayyaresi uçmuştur.
Bu tayyareler bombalar atmışlar-
dır.

BOMBALAR BİRÇOK EV YIKTI

Helsinki 26 (A. A.) — Reuter
ajansı bildiriyor:

Finlândiya körfezi kenarında
kâin Porva şehrinde, Sovyet tay-
yarelerinin attıkları bombalardan
bir çok evler yıkılmıştır. Ahali
den hiç kimse ölmemiştir. Hel-
sinki tayyare istasyonu bombar-
dman edilmiş, fakat ciddi su-
rette hasara uğramamıştır.

Düşürülen Sovyet tayyareleri.
nin mecmuu 10 ölüp bunlardan
biri Helsinkiye çok yakın bir
mekkiye düşmüştür.

RUSLAR PETSAMO MINTAKA-
SINA DEKOVİL YAPIYORLAR

Kopenhag, 26 (A. A.) — Poli-
tiken gazetesinin Finlândiyadaki
muhabiri, şimal müntehası cephe-
sinde Petsamo mintakasında Rus-
lar, kuvvetlerinin ijesini kolay-

laştırmak için bir dekovil hattı
inşasına çalışmakta olduklarını bil-
dirmektedir.

RUS TAYYARELERİNİN
FAALİYETİ

Helsinki, 26 (A. A.) — Neşre-
dilen bir tebliğe göre dün suhune-

tin sıfırın altında 16-18 dereceye
düşmesinden istifade eden Sovyet
tayyareleri cenebi Finlândiya ü-
zerinde büyük bir faaliyet göster-
mişlerdir. Sovyet bombardman fi-
loları pek yüksekte uçmuşlardır.
Fakat bombardman yapılmamıştır.

Noeli kutlarker torpillendiler Alman tahtelbahiri, bir İngiliz vapurunu batırdı

Londra, 26 (Radyo, Saat 18) —
Bir Alman tahtelbahiri, yortu gü-
nü olmasını nazarı itibara almak.
sının, bugün bir İngiliz vapurunu
batırmıştır.

Skonhom isminde ve 2,500 ton-
luk olan İngiltere vapurunun tay-
fası, gövertede eğilirken, birden-

bire bir infilak olmuş ve vapu-
r kısa bir zaman zarfında batmıştır.
Vapurun tayfası o civardan geçen
bir İsveç vapurunun filikalari ta-
rafından kurtarılmış ve İngiltere
ye getirilmiştir. İsveç vapuru hâ-
diseden biraz evvel bir Alman
tahtelbahiri gördüğünü söylemiş-
tir.

M. Turhan Tan, merasimle defnedildi



Vefatın dün teessürle haber verdiğimiz muharrir M. Turhan
Tan'ın cenazesi bugün Kadıköyünde Çevizlikteki evinden kaldırıl-
mış, motörle İstanbul'a geçirilmiş ve namazı Beyazıt camiinde kılın-
dıktan sonra Edirnekapı şehitliğine defnedilmiştir. Cenaze merası-
minde Matbuat mensupları, merhumun arkadaşları, dostları, V ali
ve Belediye reisi Lâtfi Kırdar hazır bulunmuşlardır. Gazeteler ve
müesseseler tarafından cenazeye çok çok çelenk gönderilmiştir.



Şehirde Neler Oldu?

Yumurtacılar, ihracat birliği kurdular

Yumurtaların bir elden ihracı temin olunarak rekabetten korunulacak

Memleketimizdeki yumurta ihracat tüccarlarının iştirakile merkezi şehrimizde olmak üzere bir ihracat birliği kurulmuştur.

Birliğe 50 tüccar aza olmuştur. Birlik ile beraber bir de limited şirketi teşekkül etmiştir. Bu teşkilât ile yumurtalarımızın haricte rekabetten korunması ve bir elden daha muntazam bir şekilde ihracı temin olunacaktır. Bu teşkilâta girmiyen tüccarlar ihracat yapamıyacaklardır.

Hükümetin yumurta ihracatındaki bazı kayıtları kaldırması ihracatımızı çok arttırmıştır. Bir kaç senedir beş yüz bin lirayı geçmiyen ihracatımız 1939 un bugününe kadar 2 milyon lirayı aşmıştır.

Yeni teşkilât nizamnamesi tasdik için vekâlete gönderilmiştir. Tasdikten gelir gelmez idare heyeti seçilecek ve derhal faaliyete geçecektir.

Üniversitede okuyan fakir talebeye yardım edilecek

İstanbul üniversitesinde okuyan fakir talebeye yardım maksadile geçen ders yılı başından itibaren tesis edilen Burs yardım şekli bu yıl da tatbik edilecektir. Üniversite rektörünün başkanlığı altında toplanan dekanlar meclisi, bu meseleyi tetkik etmiştir. Burs faaliyetine sömestir tatilinden itibaren başlanacaktır. Her bursun kıymeti muhtelif olacaktır. Rektörlük Burs faaliyetinden mühim semereler alınacağını ümid etmektedir. Şimdiye kadar 4500 lira toplanmıştır.

Şehirde yapılacak okul binaları

Maarif Vekâleti, şehrimizin ilk okul ihtiyacı etrafında tetkiklerde bulunmaktadır. Bu yıl şehrin muhtelif semtlerinde yapılmaya başlanacak on bir okuldan başka, ilk okula fazla ihtiyaç görülen semtlerde de yeni okullar yapılacaktır. Bunlar Şişli süvari karakolu yanında, Mecidiyeköyünde, üniversite karşısındaki Çifte saraylar arasında olmak üzere üç tanedir. İstimlak işine başlanmıştır. Ayrıca gelecek yıl orta okul vaziyeti etrafında tetkiklerde bulunmaktadır. Gelecek yıllarda, bilhassa civar kazalarda orta okul tesis edilecektir.

İlk okul çocukları için Fatih ve Üsküdar'da dış klinikleri açıldı

İlk okullarda okuyan çocukların gözlerini, kulaklarını ve dişlerini sıkı bir surette muayeneden geçirmek üzere muhtelif kazalarda klinikler tesis edilmesine karar verilmiş, bu hususta hazırlıklara başlanmıştır.

İlk olarak Fatih ve Üsküdar'da dış klinikleri açılmıştır. Bir müddettenberi hazırlanmakta olan göz kliniği de bir kaç güne kadar açılarak faaliyete başlayacaktır.

Kulak ve boğaz hastalıkları klinikleri okul civarında bulunan dispanserlerde tesis edilecektir.

Hasta talebeler haftada iki gün klinikte tedavi göreceklidir. Ayrıca okullarda da muayene yapılacaktır.

Öğle gazetelerinde gördüklerimiz

AKŞAM

"Dikkatler" sütununda, Almanların eskiden kendilerine tabi bir Polonya kurmak istedikleri halde sonra bundan vazgeçmelerinin sebebi, Lehiler arasında böyle tabi bir hükümet teşkil edecek kadar hain bulunmadığı şeklinde izah olunduğu kaydedilerek şöyle deniliyor:

"Finlândiyalılar askerî meharet ve seccat göstermekle bu harbin tarihine geçtikleri gibi Polonyalılarda istilaya uğradıktan sonra siyasî seciyeleriyle temayüz etmiş oluyorlar. İstiklâlî hak eden milletler için birinci vasfı kadar ikinci hususiyet de elzemdir"

Son Posta

Burhan Cahit, yabancı radyoların Türkçe neşriyatı yeni bir haber işitmek ihtiyacile alâka ile takip edildiğini, fakat bunları dinlerken esas maksadın propaganda olduğu gözden kaçırılmamak iktiza ettiğini kaydediyor. Muharrir, Roma radyosunun İtalyada çocuk bakımı teşkilâtı hakkında geçen akşam verdiği tafsilatın da sadece dinleyip geçilemeyecek kadar bizim için istifadeli olabilecek mahiyetine işaret ediyor ve nüfus kesafeti gibi büyük iddialara temel olan bu meselede bizim için yapılacak vazifeler bulunduğunu, mesele çocuk bakımı teşkilâtının İtalyada olduğu gibi bizde de köylere kadar yayılabileceğini ve bu yolda halkeverinden istifade olunabileceğini yazıyor.

Deniz harpleri ve bahriyeye dair yazıları anlamak için bilinmesi lâzımgelen Birkaç nokta

Deniz harplerini takip edebilmek ve bahriyeye dair yazıları iyi anlamak için bilinmesi lâzım bir kaç nokta vardır. Aşağıdaki yazı, bu hususta Son Dakika okuyucularını tenvir edecektir.

Bir harp filosu saffiharp gemilerinden, denizaltılardan ve ve tayyare gemilerinden ibarettir. Saffi harp gemilerine kruvazör, yahut harp kruvazörü ismi verilir.

Bir filoda saffiharp gemilerinin vazifesi, düşman filosunu ağır toplarla döverek harp harici kılmak veya batırmaktır. Bu gemilerin, silâhları çok kuvvetli, zırhları kalındır. Süratleri oldukça fazladır. Yeni yapılan kruvazörlerin sürati saatte 30 mili bulmuştur. Bu gemiler torpillere de mukavemet edebilir. Diğer tiplerdeki harp gemilerini civarına yaklaştırmaz ve hava filolarının hücumundan çekinmezler.

Hafif gemiler, saffiharp kruvazörlerinden daha küçüktür.

Vazifeleri, düşmanı aramak, saffiharp gemileri gelinceye kadar düşmanla teması muhafaza etmek. Topla, torpille denizaltı gemilerine ve tayyarelere hücum etmektedir.

Hafif gemilerin birçok tipleri vardır: Hafif kruvazör, torpido muhribi, torpido.

Hafif kruvazörlerin hacimleri 4.000 le 10.000 ton arasında değişir. Başlıca silâhı toptur. Fakat torpil de kullanır, süratleri çok fazladır. Bu itibarla faaliyet sahaları çok geniştir. Zırhları hafiftir.

Torpido muhribleri, süratleri fazla küçük birer kruvazör sayılabilir. Ekseriyetle 1900 tonla 4000 ton arasında. Topları ve torpilleri vardır. Zırhları gayet incedir. Torpidolar küçük muhriblerdir. Süratleri pek çoktur. Fakat hareket sahaları gayet dardır. Başlıca silâhı torpildir ve top bu çeşit gemilerde ikinci derecede kalır.

Denizaltıları; görünmeden çalışan gemilerdir. Deniz üzerindeyken esasen az olan sürati, deniz altına inince büsbütün azalır. Silâhları torpillerdendir. Fakat mayın kullanan denizaltı gemileri de var. Hareket sahaları çok geniş, mukavemetleri çok fazladır.

Denizaltı gemileriyle süratli gemilere hücum müşküldür. Sürati az olan gemiler için denizaltı çok korkulacak bir düşmandır. Deniz altı gemileri ticaret yolları üzerinde tüccar vapurları bekler.

Tayyare gemileri; harp filolarının yeni doğmuş evladı sayılabilir. Tayyareler, ilk keşifleri zamanında dünyamın korkunç silâhları sayılıyordu. Fakat tecrübe, tayyarelerin büyük bir tehlike olmakla beraber, deniz harplerinde çok müessir olmadığını ispat etti. Buna rağmen bugünün deniz harbinde dahi düşmanı aramak, bulmak, mevkiini tayin etmek, atılan güllerin, torpillerin isabet derecesini tarassut etmek hususunda mühim rolleri vardır.

Deniz tayyareleri; ya bir üstün veyah bir tayyare gemisinden hareket eder. Bir üstün hareket eden deniz tayyareleri çok kuvvetli olur. Çünkü bunların cevvelan sahaları çok geniştir. Gemilerden ayrılan tayyarelerin hareket sahası ise azdır.

Deniz tayyarelerini taşıyan hususî tayyare gemileri bugünün donanmalarında kuvvetli bir mevki tutmuştur. Bu gemilerin üzerinde tayyarelerin havalanıp konması için hakikî bir tayyare meydanı vardır.

Kruvazörlerdeki tayyarelerse

Noel münasebetile

Hitler niçin nutuk söylemedi

Fransızlar, onun kendi milletine hitabta bulunmamış olmasını hayretle karşılayıyor

Paris, 26 (A. A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Bu sabahki Paris gazetelerinin tefsirleri:

Paris matbuatı, Fransız ve İngiliz milletlerinin, Noel yortusunu ölçülü ve şuurlu bir vakar içinde tes'it ettiklerini kaydederek Hitler'in, B. Daladier ve Kral altıncı George tarafından büyük bir sadelikle yapıldığı gibi, kendi milletine hitapta bulunmamış olmasını hayretle karşılamaktadır.

Excelsior gazetesi, Almanların, Noel yortusu münasebetile Führerlerinin temennilerine hacet görmediklerini kaydediyor.

General fon Brauchitch ve Rudolf Hess, üçüncü Reich ordularına ve milletlerine hitaben söz söylediler ve garib bir tesadüf eseri olarak, Alman vatanının baş askeri ve kurtarıcısı olan Hitler'in etrafında her zamankinden daha sıkı olarak toplanmaya davet edilen askerlere ve sivilere hitab eden bu sözler, aynı mevzuu hitab ediyordu.

Excelsior gazetesi, Alman kıtaatının ve Alman milletinin, kendilerini doğruca uçuruma sürükliyen şefe karşı sadakatlerini takviyeye ihtiyacı duyulmuş olması ihtimalini hatırlatıyor ve diyor ki:

"Nutukların ifadesi, Amerika Cumhurreisi Ruzvelt'in, papa on ikinci Pi'ye gönderdiği mesajdan ve papanın, hukuku beğere ve ilâhî adaletle uygun bir sulh temenni eden müheyyiç sözlerinden dolayı Berlin zimamdarlarını duydukları öfkeyi meydana koymaktadır.

Almanya, arka arkaya Çekoslovakya'yı ve Polonyayı katlettikten ve Finlândiya'yı, Sovyetlere teslim ettikten sonra masumiyet iddiası güdüyor..

Excelsior gazetesi, yeni senenin ıstırah, fakat aynı zamanda ümid içinde başlayacağını söylemekte ve şöyle devam etmektedir:

"Almanya hakkında tatbik edilen rahim veya şiddetli muamelenin nisbetini tayin edecek olan, Alman milletinin kendi tarzı hareketidir. Alman milletini köleliğe sevk etmediği hiç kimse düşünmez, o, kendi hususine kendisi köle oluyor..

Excelsior gazetesi, Alman milletinin, zimamdarları tarafından, kendisine zorla kabul ettirilen şiddet politikasından, iş isten geçmeden ayrılmayı istediğini sorarak makalesini bitiriyor.

Eski Leh Cumhuriyeti

Tedavi için Bükreşten İsviçreye gönderildi

Bükreş, 26 (A. A.) — Eski Polonya Cumhurreisi Mosci'ni'nin doktorlar arasında yapılan konsültasyon mucibince, Romanyayı terk ederek yüksek dağlarda bir sanatoryumda tedavi edilmek üzere İsviçreye gitmesine müsaade edilmiştir.

Dün, eski Polonya cumhurreisi refakatinde zevcesi ve kızı olduğu halde hususî bir vagonla İsviçreye hareket etmiştir.

Mosci'ni'nin hareketi, yola çıkan zatın Romanya hariciye nazırı Gafenko olduğuna dair bir sayıların dolaşmasına sebep olmuşsa da bu haber, bu sabah kat'iyetle tekbiz edilmiştir.

İrlanda hükümet reisi

Muhariblere, bir konferans akdini teklif ediyor

Dublin, 26 (A. A.) — Amerikaya hitaben radyoda söylediği bir nutukta De Valera, bir sureti tesviye bulunması için harbi idare edenlerin bir konferans akdetmelerini teklif etmiştir.

Hatip, Amerika ile İrlandanın harp fecayetine maruz milletlere karşı bir sempati hissettiklerini söylemiş ve şimdiki modern harp te galiplerle mağlûpların harp bittikten sonra da senelerce mahrumiyete katlanacaklarını ilâve etmiştir. Bu hal, bir sureti tesviye bulunmasına saik olmalıdır.

De Valera netice olarak demiştir ki:

"Harpten sonra konferanslarla ihtilâfların halli usulünü tecrübe etmelidir. Akliselim bu usulün harp tahribatını tamamen icra etmeden tecrübe edilmesini emrediyor."

hususî makinelerle hareket eden ve denizcilikte Katapult ismi verilen yüksek bir saha üzerine yerleştirilir.

Amerika emniyet mıntakasının tarassudu

Muhariplere gönderilen nota fazla müphem imiş!

Nevyork, 26 (A. A.) — Panama konferansı tarafından tesbit edilmiş olan emniyet mıntakasının tarassudu meselesi hakkında dünki gazeteler, birtakım mütealealar serdetmektedirler.

Gazeteler, 21 Amerika cumhuriyeti tarafından muhariblere gönderilmiş olan notanın fazla müphem olduğu veya hiçbir tesir iora etmeyecek mahiyette bulunduğu mütealeası serdediyorlar.

Nevyork - Tribune gazetesi, kendilerine bu nota gönderilmiş olan devletlerin bunu kabul etmeleri ihtimalinin pek az olduğunu yazmaktadır.

Bu gazete, Amerika cumhuriyetlerinin ittibaz etmiş oldukları harbi hareketin hukuku düvele muvafık olmadığını ve muhariblerin harb zaruretlerini kâfi derecede hesaba katmamakta olduğunu yazmaktadır.

Bu gazete, daha ileri gitmekte ve demektedir ki:

"Emniyet mntakasının avukatlarının görüşleri pek kısadır. Onlar, yalnız şimdiki ihtilâfı düşünüyorlar. Birleşik Amerikanın başka bir harbe sürüklenmesi ve muharib sıfatile gemilerinin hattâ muvakkat olarak bitaraf lmanlara iltica etmesine mümanaat olunması ve bilhassa bu imtinanın hallihazırda ileri sürülmemekte olan esbaba istinat ettirilmesi yüzünden müşkül bir mevkiide kılması ihtimalini düşünmemişlerdir.."

Avustralyalılar ilk hava kafilesi İngiltereye vardı

Londra, 26 (A. A.) — Avustalya hava kuvvetlerinin ilk kısmı bu sabah İngilterenin cenubunda bir limanda karaya çıkmışlardır. Bu ilk kafileyi pilotlar, rasırlar, makinistler ve hava limanları personeli teşkil etmektedir. Avustalyalı tayyareciler derhal hizmete gireceklerdir.

Slovakyanın yeni Moskova elçisi

Berlin, 26 (Radyo) — Slovakyanın yeni Moskova elçisi Ta. ranz Tiso dün Kremlin sarayına giderek itimatnamesini vermiştir. Bu suretle Slovakya ile Rusya arasında siyasî münasebet resmen tesis edilmiş olmaktadır.

Japon imparatoru Şarkî Asyada vaziyet istikrar bulmalı! Diyor

Tokyo, 26 (A. A.) — Diet'in 75 inci içtima devresinin açılışı münasebetile Japonya İmparatoru, söylediği nutukta şarkî Asyada vaziyetin istikrar bulması lâzımgeldiği noktasında ısrar etmiş ve Japonya ile bu memleketin muahedelerle bağlı bulunduğu devletler arasındaki münasebetlerin git-tikçe samimileştğini ilâve etmiştir.

Avrupa ihtilâfından bahsederek imparator, beynelmîl vaziyetin karışıklığına işaret ederek şarkî Asyada vaziyetin istikrarını temin için mümkün olan her şeyin yapılması lüzumunu tebarüz ettirmiştir.

Almanya ve Rumen parası

Bükreş, 26 (Husust) — Bükreşte çıkan Almanca "Bucarester Tageblatt" gazetesi son Alman - Rumen anlaşmasından bahsederek, bu anlaşma mucibince Rumen parasına mark'a nisbetle verilen kıymetin muvakat olduğunu, yarkında Alman hükümetinin, ley'in mark'a nazaran daha düşük bir nisbette kabul edilmesini isteyeceğini yazıyor.

İran - Japon dostluk muahedesi

Kahire, 26 (A. A.) — Elmasri gazetesinin Tahrân muhabiri, İran parlamentosunun 11 Ekteşrin 1939 tarihinde akdedilmiş olan İran - Japon dostluk muahedelerini tasdik etmiş olduğunu haber vermektedir.

KADAR GELEN Haberler

Almanya, Ruslara yardım edecek mi?

BİR KAC SATIRLA HADİSELER

Dahilce:

* Kalp hastalığından rahatsız bulunan İstanbul Komutanı General Hâlis Bıyıktaş, dün gece 20,30 da Emirân'da vefat etmiştir. Cenazesi, kumandanlara mahsus büyük askeri merasimle yarın sabah saat on birde Gülhane hastanesinden kaldırılacak, namazı Beyazıt camiiinde kıldıktan sonra Edirnekapi şehitliğine defnedilecektir.

* Çengelköyündeki spor Eğitim kursu imtihanlarına bu sabah da Beden Terbiyesi Genel Direk, 10. Tümgeneral Cemil Taner ile spor teşkilâtı, maarif ve ordu müesseseleri huzurunda devam edilmiştir.

* İmtihanlar daha iki gün sürecektir. Kazananların diplomaları cumartesi günü merasimle verilecektir. Bu münasebette Kuleli spor evinde idman tezahürleri yapılacaktır.

* Dün sabah saat 3,25 de İsparta'da şiddetli bir zelzele olmuş, bazı binaların duvarları çatlamıştır. Zelzele Çanakkalede, Kütahya'da ve İzmirde de hissedilmiştir.

* Elbistan'da Maras'a gelmekte olan yolculardan bazıları, Maras'a bir saat mesafede, şiddetli soğuk bir kışın donmuşlardır.

* Fransanın yeni İstanbul başkonsolosu M. R. Binet bugünkü Sempozyum ekspresle Paris'ten ayrılmıştır.

* Ticaret Vekili Nazım Topcuoğlu, Meclisin yarınki oturumunda hükümetin ithkârî tedbirler hakkında aldığı kararlar hakkında beyanatta bulunacaktır.

* Türk - İtalyan ticari münasebetlerinin genişletilmesi hususunda iki taraf memleket müesseseleri arasındaki temaslar devam etmektedir.

* Bu maksatla İtalyaya giden temsilcilerimizden bir kısmı bugünkü konferansiyonel trenle şehrimize dönmüşlerdir. Bunların verdikleri beyanata göre, İtalyan fabrikaları, Türkiye'den mal almak suretiyle kârlarını icab eden 100 milyon liralık (takriben 6 milyon türk lirası) blokaj vaziyeti devam ettiği takdirde İtalyadan klering yoluyla mal ve bu arada manüfaktura göndermek imkânsız olduğunu ileri sürmüşlerdir.

* Önümüzdeki ilkbaharda hazırlanan bir proje mucibince Gülhane parkının yeniden tanzim ve islahına başlanacaktır.

* Birkaç gün evvel sofor Fethiye idaresindeki otomobilin sademasiyle yaralanarak tedavi altına alınan Habibe Azarkan dün Haseki Hastanesinde ölmüştür.

* Dün Fransaya deri, Macaristana balık ve İskenderiyyeye elbise gönderilmiştir.

* Talebe müfettişi Avni Başman dün akşam Paris'e gitmiştir. Almanya talebe müfettişimiz Nihat Adil de yarın Berlin'e gidecektir.

* Hükümet İstanbul ve İzmirde yürülen hayat pahalılığının mahiyet ve derecesini sebeplerini tetkik etmektedir. Şehrimizde hayat pahalılığı evvelkine nazaran yüzde elbette yakın derecede yükselmiştir. Belediyeye bu husustaki raporunu hazırlamaktadır.

* Belediyenin koyduğu tarife ile Eminönü'ndeki şifli arastındaki taksi otomobilleri dolmuşa yolcu nakliyatına dünden itibaren başlanmıştır.

* Fakat otomobiller cemiyeti talebi edilen tarifeyle itiraz ederek fiyatları arttırılmadığı takdirde bu talebi devam edilemeyeceğini belediyeye bildirmiştir.

* Geçenlerde, Afganistanın seferberlik yapıpına dair yabancı radyolar tarafından verilen haber, Kahirede tezkir edilmiştir. Afganistanın Sovyet hududunda hiç bir askeri tedbir almadığı bildirilmiştir.

* Almanlar Lehistan'da Ostrov Mozavik'de 600 Yahudi'yi kurşuna vurmışlardır.

* Noel gecesini Newyorkta muhteşim kızıllardan 400 kişi izlemiştir.

Hitler-Stalin münasebetlerinde bir değişiklik bekleniyor

Finlândiyalıları kaybettikleri mevzileri ele geçirmek için anî taarruzlarla Sovyetleri hırpalıyor

Paris, 26 (A.A.) — (Havas):

Sabah gazetelerinden bazıları Hitler ile Stalin arasındaki münasebetleri tetkik ederek bu münasebetlerin Finlândiya'da yapılan taarruzlardan sonra değiştiğini kaydedilmektedirler.

"Ordre," gazetesinde Pertinax diyor ki:

"Hitler ile Stalin arasındaki münasebetlerde bir değişiklik olmak üzeredir. Şimdiye kadar Hitlerin Staline ihtiyacı vardı. Fakat Stalin Hitler'e pek muhtaç değildi. 30 sentesine kadar Stalinin elleri serbest olduğu için ordular karada ve denizde mücadele halinde bulunan Führere, yüksekten hitap edebiliyordu. Fakat Finlândiya seferi ve Kızıldudya indirilen darbeler kendisini şimdi Almanya'ya karşı daha müsamahakâr davranmağa mecbur etmiştir. Bu hal von Ribbentrop'a yeniden ümide düşmek fırsatını vermiştir. Rus - Alman işbirliğinin Skandinavyada ve başka yerlerde yeni bir tarzda müessir olup olmadığı yakında anlaşılabilecektir."

Sovyetlerin en yeni tebliği

Moskova 26 (A.A.) — Tass:

Keşif kotaları arasında başlayan ateş teatisi birçok mıntakalarda ciddi çarpışmalar şeklini almıştır. Suomalı civarında Sovyet kıtaları düşmanı ciddi bir hezimet uğratmışlar ve müstahkem mevkillerini işgal etmişlerdir.

İolomantsi mıntakasında Sovyet, kıtaları birkaç Fin taburunu muhasara ve mağlûp etmişlerdir. Finlerden birçok ölü vardır. Bu mıntakada 35 esir alınmıştır. Sovyet hava kuvvetleri keşif uçları yapmışlardır. Cereyan eden hava muharebeleri arasında 6 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bir Sovyet tayyaresi üssüne dönmemiştir.

Şimdi de Finler taarruza geçti...

Londra, 26 — Gelen haberlere göre Finlândiyada hareket teşebbüsünü şimdi Finlândiyalıları ele almıştır. Ruslar, ricat etmekte ve Finlândiyalıları her tarafta muhabil taarruza bulunmaktadır.

Lieksa'da Finlândiyalıları hareket sahasını Rus topraklarına itki kalmıştır.

Mannerheim müdafileri Kareli berzahında kuvvetli bir çıkış yaparak Rusları zayı ettikleri mevzileri tekrar ele geçirmek için muhabil taarruza mecbur etmişlerdir.

Aksayi şimalde, Rus kıtaları ricate devam etmekte ve Finlândiya öncülleri tarafından sıkıştırılmaktadır.

Dün gündüz Karelide nisbeten sakin geçmiştir. Taipale nehri üzerindeki küçük bir hücum püskürtülmüş ve Ruslar tank kaybetmişlerdir.

Muoljarivi ile Ykjarvi arasında oldukça mühim topçu faaliyeti olmuştur. Sakkomie ile Volosula arasında topçunun hazırlık ateşini müteakip yapılan diğer bir Rus hücumu üzerine muharebe vuku bulmaktadır.

Kuhmo bölgesinde iki Rus taburu imha ve bir tank ile iki top zaptedilmiştir.

Tayyare faaliyeti

Rus tayyareleri az faaliyet göstermişlerdir. Laponya bölgesinde, birkaç hava hareketi vukubulmuşsa da Fin zayıatı özül olmuştur. Finlândiya hava kuvvetleri istikşafatlarında bulunmuş ve Sovyet top rakları üzerindeki askeri hedefleri bombardıman etmişlerdir.

Havas ajansının aldığı malumata göre dün bütün Finlândiyada birçok yerlerde yapılan hava bas-kırmalarında en az on Rus tayyaresi düşürülmüştür.

Helsinki civarında yirmi kadar Rus tayyaresinin 4000 metreden yüksek uçuğu görülmüştür. Şehir ahalisi günü mahzenlerde geçir-meğe mecbur kalmışlardır.

Sahlide küçük bir gehir olan Borgoda, Rus tayyareleri gehir üzerine dört ve civara da 9 bomba atmışlardır. 9 ölü ve 20 yaralı vardır.

Tampere'de beş Rus tayyaresi 20 bomba atmıştır. Dört kişi yaralanmıştır.

Kouvolaya birkaç bomba atılmış, maddi hasarat vukubulmuştur. Birkaç sivil yaralanmıştır.

SAAT : 13.40

Romanya başvekili Sovyet hududunda

Bükreş, 26 (A. A.) — Başvekil Tataresko, beraberinde Kralın askeri maiyeti kumandanı general İliasevici ile erkânı harbiye reisi general Tanesco olduğu halde Romanya - Sovyet Rusya hududunda kâin Akgerman şehrine vasil olmuştur.

Bu münasebetle başvekil ile refakatindeki zevat, Alman, Ukraynalı, Ermeni ve Yahudi ekalliyetlerinin mümessillerini kabul etmiştir. Bu mümessiller, Krala, hükûmete ve orduya olan sedakatlerini beyan etmişlerdir.

İrlandalı mahpuslar isyan etti

Londra, 26 (A. A.) — Londonderry'de mahpus bulunan İrlandalı tedhişçileri isyan etmişlerdir.

Asiller, barikatlar vücuda getirmiş oldukları binalara girmek isteyen zabıta kuvvetlerini püskürtmüşlerdir. Asiller, ancak itfaiye efradı tarafından hortumlar ile su sıkıldıktan sonra teslim olmuşlardır.

Hitlerin Garp cephesinde ziyaretleri

Bern, 26 (A. A.) — Alman radyosu, Hitler'in dün garp cephesindeki ziyaretine devam etmiş olduğunu bildirmektedir.

Hitler, avcı tayyare filolarını ve 1914 de bizzat kendisinin efradından bulunmuş olduğu alayı ziyarete etmiştir.

Mürettebatın kurtarılması yasak!

Londra, 26 (A. A.) — İtimada şayan bir menbadan bildirildiğine göre 2,400 hacmındaki Danimarka bayrağı hamil Scotia vapurunun 7 ilkkânun tarihinde bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillendiği esnada Halnia adındaki diğer bir Danimarka Kargosu, nun mürettebatı torpillenmiş vapur mürettebatının imdadına koğmak istemişlerse de tahtelbahiri, tekrar suyun yüzüne çıkmış ve kendilerini felâketzedeleri almaktan menederek aksi takdirde kendilerini de torpilliyeceği tehdidini savurmuştur.

Bu yüzden Scotia'nın tayfasından 20 kişi telef olmuştur.

Bir Norveç vapuru battı

Oslo, 26 (A. A.) — Oslo'dan İngiltereye gitmekte olan Lappen adındaki ve 500 ton hacmındaki Norveç bayrağı hamil vapur, Şimal denizinde Bergen açıklarında bir infilâk neticesinde batmıştır. 13 kişiden ibaret olan mürettebatının kâffesi tahlis edilmiştir. İfilâk bir mayın m, yoksa bir torpil yüzünden mi vukua gelmiş olduğu meçhuldür.

SON DAKİKA'nın tefrikası: 73

Yazan: KURT RÜCKERT



(Bir Alman denizcisinin 1914 de Emden kruvazöründe geçen günleri)

Telsiz makinelerinde müthiş dramın başlangıçları dalgaların kenarında her şey sessizdi U. fukta ne bir direk, ne de bir duman görünüyordu. Dalgalar adanın etrafını çep çevre çeviren mercanlara çarparak geriliyordu. Tahammül edilemeyecek kadar sıcak havayı garpten esen rüzgâr azıcık serinletiyordu.

Gerard vaziyeti Müllere bildirirmek için süratle kaptan köpüsüne tırmandı. Fakat o vaziyeti öğrendikten sonra bile çok sakin görünüyordu, Gerard'ın telâşını manasız bulan bir hal takınıyordu.

Müller: — Telâşa mahal yok, Gerard, dedi. Biz yakalanacağımızı biliyoruz değil ki telâş edelim.

— Fakat kumandanım, elli arkadaşımızın dışarıda bulunduğu bir zamanda karşılaşmaya mecbur kalmak...

Gerard daha cümlesini tamamılamıştı. Müller:

— Hayır, Gerard, hayır... eDdi. Vaktimiz çok. Radyomuzun şimdiye kadar topladığı şifreli telgrafların işidilme kuvvetlerine bakarsak bile iki yüz milden yakın bir harp gemisi yoktur. Bu kadar mesafe de aşağı yukarı on beş saatlik bir yol demektir. Bu zamana kadar arkadaşlarımız istasyonu tahrir ettikten sonra dönüyorlar, hattâ biz Buresk'den kömürümüzü bile alabiliriz.

Müller kendisini tehlikeye atmadan bütün bu işleri temin edebildi ve bu pek kolaydı. Emden daha limana girmeden karşısında apaçık duran telsiz istasyonunu iki üç gülle ile tahrir etmek istenilebilecekti. Fakat istasyon içinde asker olmayan memurların bulunması Emdeni tehlikeye sürüklemişti. Müllerin sivillerle işi yoktu; onlarla muharebe etmiliyordu.

Emden Buresk'i bekliyordu. Elbette Emdenin işaretini almış ve hareket etmiş olacaktı. Zaten bulunduğu yer çok uzak değildi. Aşağı yukarı 3 - 4 saat içinde Emdene kavuşmuş bulunacaktı. Neferler bütün kuvvetleriyle hazırlanıyorlar. Her şeyi hemen işe başlayacak bir hale getiriyorlardı. Buresk'nin Emdene yavaşmasile kömür alması bir olmalıydı. Zaman kaybetmezlerse önlerrinde daha kapanmayan ufuktan talili ve iyi zamanlar çıkarabilirlerdi.

Fon Mükeden hâlâ bir haber yoktu. Bazılarının gözleri karada mihlânı kalmıştı. Bu elli

arkadaşın bu zamana kadar gelmemiş olmaları gemide derin bir neşesizlik uyandırmıştı. Bunlara ne olabiliirdi?

Elli kişilik bir kafilenin başına büyük bir felâketin gelebileceğine hiç biri ihtimal veremiyordu. Bu olsa olsa istasyonun tahririnde müşkilâta uğramalarından ileri gelebilirdi. Şimdi onlar da dönmüş bulunsalardı mesele başka türlü olur, iş daha kolay hal edilebilirdi.

Bu elli kişinin yardımıyla Emdenin depoları daha kolay dolar.

Saat dokuz oldu. Mükeden hâlâ bir ses yoktu. Gemiye saran endişe havası gittikçe kahınlıyordu.

Tam bu sırada Çanakkaledeki gözcünün sesi duyuldu

— Şimalde bir duman var...

Bütün başlar şimalde döndü. Bu hiç şüphe yok ki Buresk'ti Müllerler dürbinle bu dumanı uzun uzadıya tetkik etti. Fakat öne doğru yayılan dumanların arkasında gizlediği gemi şeklini göremedi.

Müller Gerard'a seslendi:

— Gerard, belki Çanakkale'den sen daha iyi seçebilirsin çık, bak... Dedi.

Gerard, Çanakkale'ye tırmandı. Yukarıdan aşağıya doğru Gerard'ın sesi süzülüyordu:

— İki direk ve bir kalın baca görüyorum.

Hiç şüphe kalmamıştı. Bu Bureskti.

Saat 9 u çeyrek geçiyordu. Hâlâ bu zamana kadar karaya çıkan askerden, Mükeden ses çıkmamıştı. Müller işaret neferine emir verdi:

— Projektör... İşlerini çabuk bitirip dönmelerini Mükeye bildiriniz:

Karadaki askerle Emdenin bu dakikada meşgul olması ancak bundan olaabildi. Şimdi bütün gözler, kumanda köprüsündeki bütün başlar şimalden kopup gelen gemiyi tetkik ediyordu.

Duman, geminin arkasına düşmüştü. Teknesi tamamiyle gö-rünüyordu. Daha taksimatı iyice görünmüyorsa da yüksek direklerinin gökleri yrttığı belliydi. Teknesinin serçece denen başı suları müthiş surette ikiye bölüyor ve köpürüyordu.

Bu Buresk olmayacaktı. Çünkü Buresk'te ne böyle direkler, ne böyle bir baca, ne de suları böyle köpürterek altüst edecek bir makine vardı.

(Devamı var)

DAHİLDE

Kızılırmak şilebi nasıl battı?

Karadenizdeki son fırtınalarda Astrea isimli yedi sekiz yüz tonluk bir Yunan gemisinin de battığı, mürettebatından 15 kişinin boğulduğu anlaşılmıştır.

Kızılırmak şilebinin batışına dair dün alâkadar makamlara mütemmin malûmat gelmiştir. Buna göre, vapur, fırtına sırasında Sinop limanına sığınmak isterken rotası yanlış hesab edildiğinden Sinop adasının Çukurbâğ civarında feryat burunda kayalara çarparak parçalanmıştır.

Kızılırmak son olarak bu ayın 21 inde İneboludan biraz ileride Mesnet denilen iskeleye tuz çıkmıştı.

Oradan inhisarlar idaresine gelen bir telgrafta ayın 22 sinde havanın birdenbire bozulduğu ve bunu gören kaptanın aynı akşam derhal hareket ettiği yazılıdır. Vapurun sefer programına göre Mesnetten sonra Çatalzeytin'e ve Ayancığa da uğraması lâzımdır. Fakat vapur fırtınadan buralara uğrayamamıştır.

Kazanın gece olduğu kuvvetle tahmin edilmektedir. Denizcilerin ifadelrine göre, Kızılırmakın batışına fırtınanın şiddeti değil, rotanın yanlış hesap edilili sebehtir. Çünkü gemi, telsiz vasıtasıyla hiç bir imdat istememiştir.

Eğer gemi fırtınadan batmak tehlikesi geçirmiş olsaydı, karaya düşmekte olduğunu görünce kaptan demir attıracak ve ancak demirlerini taşıdığı takdirde vapur batacaktı. Şimdiye kadar mürettebatın dört kişinin cesedi vapurun bindirdiği kayalıklar üzerinde bulunmuştur.

Kızılırmak, 41 senelik ve 200 bin lira kıymetindeydi.



ELYOGLU

HAZİR: Hırsız (Türkçe)
HILAL: Küçük prenses
HARAY: Uç palavracı polis hafiyest (Türkçe)
HÜNER: Monmartre geceleri
FAHİŞE: Malek Zoraki haydut (Türkçe)
HALE: Gece yarısı Kontesi
HAKARYA: Cambuzhan kraliçesi ve Çin mektepçisi
ALFAZAR: Londra natakhanesi
VİDİZ: Bildirmemistir
SİK:
ASRI: Namuskesi ve Kaptan Skorpiyon (Rumca)
SARR: Şikago yanıyor ve Gangsterin akrabası
FAN: Süveya fedaileri ve Ucan donanma
AKIN: Çol kızı Cemile (Türkçe) ve Uykusuz geceler

İSTANBUL

FERAİ: Vatan kurtaran aslan
CEMREHİLİTAS: Galp uruklar ve Sokak çocuğu

AZAK: Vatan kurtaran aslan
MİLİT: Tosun pasa (Türk filmi)
TURAN: Bildirmemistir
HILAL: Düşman maske altında, Gizli iz ve Haydutlar arasında
ALEMDAR: Tosun pasa (Türk filmi)
SEN (Samatynda): Kasırga
AKGÜN: (Şehrinde): Bildirmemistir

BESİKTAŞ

SUAT P.: Bildirmemistir
SEN: Maskeli aydınlar ve Uçurum
GÜREL: Dağ akıranları ve Gülnaz Sultan (Türkçe)

KADIKÖY

HALE: Kadınlar hapishanesi ve ölüm geçidi
SÜREYYA: Bar kadını ve Tavsiye mektubu
ÜSKÜDAR

BAKIRKÖY

MULTİYADİ: Dokuzuncu senfoni
BAKIR: Bildirmemistir

Tepebaşında Dram
kısmında 26-12-939
salı günü akşamı
saat 20,30 da
YELPAZE



Kira ile takma diş veriyorlar

Bu da her garip şey gibi
Amerikada icat olundu.

Adamın biri bir gün sokağa çıkarken, ağzındaki takma dişleri evde unutmuş. Boğazına pek düşkün olan bu zat, o gün bu dalgınlığının farkına tam öğle vakti varmış. Evi de uzakmış. Ağır tadı ile bir yemek yiyemeyeceği için dövmünmeye başlamış...

Fakat ne yapacak? Ağzına yeni bir takma diş koydurtacak değil ya! "O anda birisinden akşama kadar, hattâ bir öğle yemeği müddetine takma diş alabilsem on dolar veririm," diye yanındakilere şikâyet başlamış.

Fransızlar:
"Birinin felâketi ötekinin saadetine yarar," derler.



Onun gibi, bu adamcağzın yanındakilere biri, onun bu sözleri üzerine, dâhiyanî bir fikre kapılmış ve ertesi günden itibaren bir dükkân açmış. Camekânında bir levha:

"Burada kira ile takma diş verilir. İstediğiniz boyda ve istediğiniz müddet için diş bulabilirsiniz."

Başka yerde olsa belki kimse'nin aklına böyle bir dükkân açmak gelmezdi ve gene başka yerde olsa belki böyle bir dükkân belki bir tek müşterisi bulamazdı. Fakat, söylemeyi unutmuş, bahsettiğimiz hâdise Amerikada Virginianın Norjodk şehrinde oluyor.

Adam dükkânı açtıktan daha yarım saat sonra ilk müşteri geliyor. Bu, Amerikalılar için alay-bazan da linç mevzuu olan zencilerden biridir. Bizim yahudiler, İngilizlerin İskoçyalıları gibi Amerikalıların da zencileri hasisliklerle meşhurdur. Adamcağız, ne zamandanberi dışsizlikten mustarip olduğu halde ağzına tam bir takım takma diş kodurtamıyormuş.

"Kira ile takma diş," ilânını okuyunca hemen dükkâna dalıyor:

— Benim, diyor, bir ay için takma diş ihtiyacım var.

Dükkân sahibi hemen:

— Pekî efendim, cevabını veriyor. Ne müddetle isterseniz ve



Alman tahtelbahirlerini takip eden İngiliz gemilerinde rasitlar balonlarla yükseliyorlar ve ufkuz gözden geçiriyorlar

HIKÂYE

oldu

Çehresinde öyle bir taaccüp ve haklı bir öfke resmedilmişti. İlk anda hâkimde ona karşı bir sempati hissi belirdi. Teskin etmeye çalıştı. Fakat adamcağzın kendine gelmesi, soğukkanlılığını bulması imkânsızdı.

"— Delinin biri!"

"— Yah, ne oldu?"

"— Kararsız bir adam, vesse-lâm"

"— Tahyor muydun?"

"— Tanımaz olurmuyum, arkadaşım."

"— Eee?"

"— Bay Hâkim, ne oldu bilmiyorum. Yolda ona, rastgeldim. Çoktanberi görmemişim. Burnunda bir yara vardı. Yaklaştım, selâm verdim."

"— Merhaba Tarık, ne var ne yok? O yara ne, burnunda?"

— "Demim."

"— İşte bütün söyledim bu. Baktım. Kanı başına çıktı, kıpkırmızı kesildi; ne olduğunu anlamıyordum. Hem de, caddenin ortasında!"

"— Neden?"

"— Nebileyim ben?"

"— Ona dokundun mu, yoksa?"

"— Hayır, vallahi."

"— Güldün mü?"

"— Billâhi, gülmedim."

"— Eskiden aranızda bir şey var mıydı?"

"— Hiç, hiç, hiç!.. İyi ve sevgili bir arkadaşım. Biraz sinirli idi tabii, fakat Lyle hiç yoktan siniri tutacak derecede değil. Kar-

— "rırız. Bir aylık kira (şu kadar) dolardır."

Zenci, adresini veriyor ve, tak-

ma dişleri ağzında, gidiyor.

Bir ay sonra geliyor:

— Çok memnun oldum, diyor ve dişleri bırakıyor, kirasını verip gidiyor.

Sonradan anlıyorlar ki, o bir ay zarfında zenci bir yerde ahçı olarak çalışmış!

Bu ilk müşteridenberi kira ile diş mağazasına müşterisi yüzleri bulmuştur.

— "Vay, ne oldun öyle?"

Vay ne burnuna

Nakleden
L. L.

tiyen, yemin ederim, kavgâ etmesine sebep olacak hiç bir şey yapmadım.

Bilâkis. Kendisine alâka gösterdim. Onun burnundan bana ne?

Varsın kessin: Fakat, arkadaşlık icabı. İşte vaka bu bay hâkim, bütün mesele bundan ibaret!"

Gözler dava edilene çevrildi. Karşıda, biraz ötede oturuyordu. Gözleri yere bakıyor; burnunda büyücek bir yara göze çarpıyordu. Ellerini çaprazlaştırmış, başını eğmişti; ağzını açıp bir şey söylemiyor, kimsenin sözünü kesmiyordu. Yalnız, arada sırada gözlerinin ucu ile arkadaşına bakıyordu. Kahraman bizzat kendisi olan bu komikotrajik sahneye, kendisi de hayret ediyor gibiydi. Hâkim tarafından kendisini müdafaaaya davet edilince, bir sualle sözüne başladı:

"— Bay hâkim, başınıza böyle bir felâket geldi mi hiç? Yüzünüzde, meselâ bir çibân çıktı mı, yahut herhangi bir sebeble başka bir yara meydana mı?"

"— Sualleri bırak bir tarafa, şimdi!"

"— Yani, demek istiyorum, böyle bir şey başınıza geldi mi?"

Hâkim kızdı:

"— İstintakî sen mi yapacak - sm? Söyle, şimdi, nereden, ortada bir sebep yokken bu adama tecavüz ettin?"

"— Başından böyle bir kaza geçmiş olsaydı o zaman beni anlıyabilirdiniz. Şimdi, nasıl anlatayım. Maamafih, gene, ne yapayım, çaresi yok. Size anlatmaya çalışacağım."

Adamcağız başından geçenleri anlattı: "Yüzünüzde küçük de olsa, bir yara oldu mu, vay halinize! Sıkıntısından, acısından, yoksa yüzün şeklini değiştirmesinden değil... Başgösterecek herhangi bir tehlikeden de değil..."

"Meselenin korkunç tarafı, eşin dostun size karşı göstereceği alâkadır. Sokakta tesadüf edeceğiniz ilk dostun soracağı birinci sual şu olur:

"— Vay, ne oldun öyle?"

"— Bırak canım, ehemmiyet - siz."

"— Yumruk mu?"

"— Yok birader!"

"— Düştün mü?"

"— Hayır efendim."

"— E, o halde?"

Biri ukalalık yapmaya çalışır. Diğer fazla alâka göstermeye çalışır, öteki manidar bir tavırla gülümser. Başka biri, akla, fikre bile gelmeyen güpheler ile sürecerek. Diğer birisi, yaranızın vehamet kesbederek ölüme sebebiyet vermesi tehlikesini tebarüz ettirerek derhal bir doktora başvurunuz tavsiye eder. Başka bir dostunuz, yaranın ehemmiyetsiz olduğunu, binaenaleyh merak etmenize mahall olmadığını söyler. Yahut, yaklaşıp, yaranızı tetkik ettikten sonra mütaaleasını yürütür. Fakat hepsi, bilâistisna, müahedelerinin başında veya sonunda vakayî anlatmanızı sizden ısrarla istiyecek. Artık baktım, usandım, bay hâkim."

"— Niçin?"

"— Saatte yirmi defa aynı hikâyeyi tekrarlamaktan. Kedimle oynarken yüzümü tırmaladım. İşte, buydu mesele! Kaç defa söyledim? Es dost uzaktan görür görmez bana doğru koşarak gelirler. Gözleri de... burnuma..."

"— Merhaba Tarık, ne oldu burnuna?"

"— Ne yapayım? Anlatmaya başlıyorum..."

"— Şey, canım, şu küçük kedile oynarken çocuk korkuttu havanı... O da, kaçmak isterken burnumu tırmaladı..."

"Daha ötede yine aynı seyler:

"— Bonjur, Tarık, burnun nasıl oldu öyle?"

"Gene küçük kedi, gene onu korkutan çocuk, gene kaçmak isterken beni tırmalaması. On adm sonra, başka bir dost:

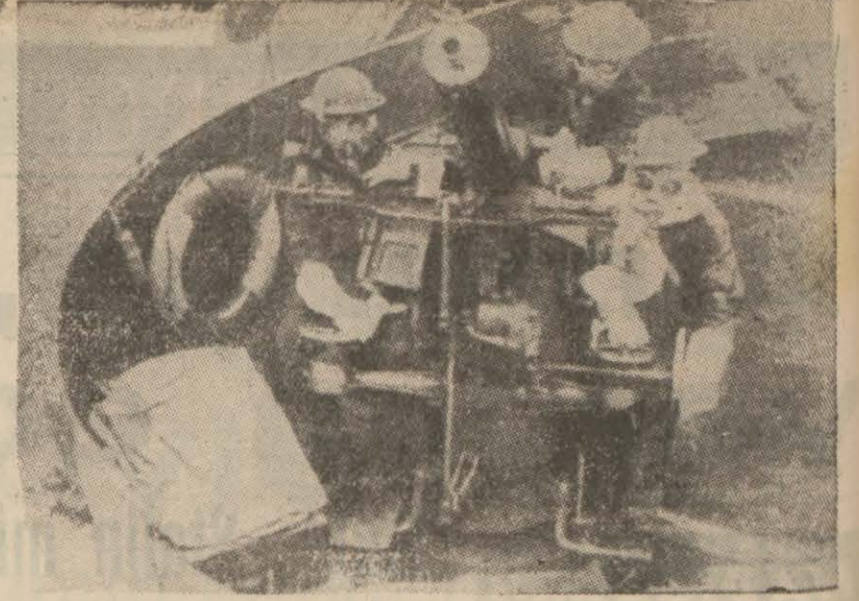
"— Tarıkçığım! Yeni burnun uğurlu kademli ola!"

"— Teşekkür ederim..."

"— Ne o, sevgilin mi, yoksa?"

"— Yah, müslümânsan beni rahat bırak!"

"Fakat nerede bıraksam sizi! O na, küçük kedi, çocuğu ve kedinin korkusundan kaçmak isterken burnumu tırmaladığını tekrar an-



Bir İngiliz gemisinde askerler gaz maskeleriyle top başında talim ediyorlar

Son Dakika'nın zabita romanı 26 Birincikanun 1939 — No. 2

30 LONDRA'DA Cinayet

Yazan: William Martin

Çeviren: Ha-Ke

Con, hırsla telefonu yerine koydu ve pencereye koştu. Opera kartından eser yoktu. Caddenin kaldırımlarında bir insan nehri akıp gidiyordu.

Elmaslar, güzel kadınlar, şık baylar opera binasının holünde konuşuyor, her taraf pırıl pırıl parlıyordu.

Con, fevkalâde iyi giyinmişti, hole girdi; sinirleri gergindi. Bu gece muhakkak ona bir sergüzeşt hazırlıyordu. Acaba sokağa attığı kartı kim bulmuştu? Meraktan çatlıyacaktı.

Kalabalık kütlesi yavaş yavaş salona doğru ilerledi. Etrafta konuşanlara bakılırsa o akşam mühim şahsiyetler gelecekti. Con gazetede resimlerini gördüğü birçok mühim şahısları tanıdı.

Kralın da geleceği söyleniyordu.

Herkes, servetini sanki üstünde taşıyordu; elmaslar, pırlantalar, inciler Conun gözlerini kamaştırıyordu.

Sağında ince beyaz bir erkek eli, cigarasını yakmak için, yükseldi. Sol elinin ufak parmağında bulunan bir tek elmas yüzük ışıkların altında parladı:

"— Fevkalâde, fevkalâde yüzük bu, — diyerek Con onu taşıyan adama baktı:

Bu koyu saçlı, genç ve uzun boylu biriydi; sarışın ve fevkalâde güzel bir kadınla görüşüyordu.

Bir tiyatro hademesi Cona yerini gösterdi. Bütün koltuklar dolmuştu, fakat sağdaki yer hâlâ boştu. Bunu görünce müteessir oldu ve onun gözü erkek yüzünde, hiç yakışmayan bir çocuk teessürü belirdi.

Kimbilir, belki de kartı kimse bulmamıştı ve yerlerde binlerce

ayak tarafından çiğnenmişti.

Orkestranın çalgıcıları teker teker yerlerini almağa başladılar ve herkes kendi âletini akort ediyordu.

Akord sesini duyanlar alelacele yerlerine oturuyorlardı. Kumral ve genç bir kadın alelacele geldi, Conun oturduğu koltuk hizasında mütereddit bir vaziyette durdu ve yine yoluna devam etti.

Artık balkonlarda, localarda herkes perdenin açılmasını bekliyordu.

Con kartı, sersemcesine sokağa atığına pişman olmuştu.

Işıklar söndü ve orkestra şefini işaretleri ile uvertür salınmağa başladı. İşte tam bu esnada, Conun yanına birisi geldi ve boş koltuğa göçtü.

Karanlıkta yanına oturan bayan yüzünü görmek kabil değildi yan gözle bakan Con ancak mütenasib bir profil gördü. Sahnede bu esnada, piyesin yıldızı gözükünce her tarafta taktir fısıltıları yükseldi.

..... İşte Bohemyalı çingene... Maryuza Sindova.... Fevkalâde bir ses.... Pst!!!!

Çekoslovakyalı artist, soprano sesi ve şirinliği ile bütün seyircilerin taktir ve sempatisini kazandı. Con Trensam, sahnede Maryuzaya dikkat edeceğine hep yanındaki genç kadına bakıyordu.

Birinci perde bitti. Işıklar yine parladı. Seyircilerin alkışları da kılalarcaya sürdü. Sahnede en yakın olan locada, iki şişman el al- kışlamakta devam etti; bu iki el den çıkan sedayı yine bir kaç el takip etti. Ve yine bütün salon bir alkış tufanı içinde kaldı. Başlar aynı zamanda o locaya doğru döndü.

Con Trençam seyirciler arasında yine fısıltılar duyuldu.

"... Von Blond... Elmas Kralı... Bohemyalı artistin peşinde deli gibi koşuyor..."

Yanında oturanın yüzünü aydınlatmada, bu sefer adamaklı gör- dü: Demir halde sol elinin ufak parmağında bir tek elmas yüzük bulunan adamla, konuşan kadınla.

Hakikaten güzel bir kadındı. Con ahbab olmak için behane arıyordu. Elindeki programı ona uzatarak:

— Müsaade ederseniz efendim? — Diye başladı. İki yeşil göz bakışlarını Conun gözlerine dikti ve kadın — "Hayır teşekkür ederim. programım var" dedi.

Bu muhavereyi şaşkın bir sil- küt takip etti. Con Trençam s- knırdan kendini hole atmak ve bir cıgara içmek istiyordu. Genç kadın da sessizdi ve Cona muha- vereyi uzatmak için, cesaret ver- recek bir vaziyet takınmıştı.

(Devamı var)